

La Femosa

Març - abril de 2013

Número 263 P.V.P. 3€

Revista d'opinió i informació local. ARTESA DE LLEIDA

PARADA DE SANT JORDI DE LLIBRES EN CATALÀ

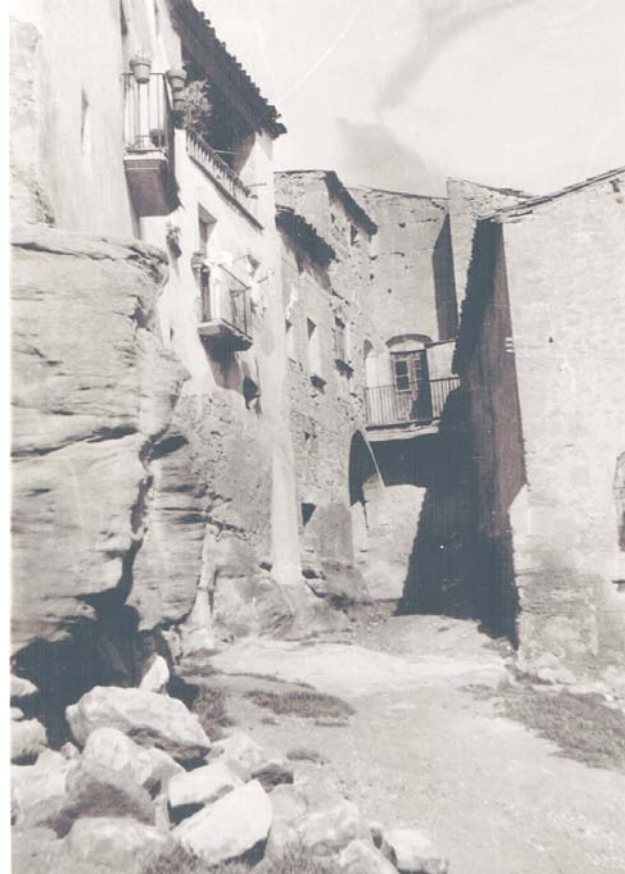

MERCAT MEDIEVAL DE LA SETMANA CULTURAL

JMAYGES D'ANJR

Carrers d'accés a la Vileta. Anys seixanta del segle XX (Fotos: Arxiu La Femosa).

Edita

Agrupació Cultural la Femosa
Carrer dels Gallart, 7
25150 Artesa de Lleida (Segrià)
Telèfon: 973 167809
 E-mail: lafemosa@artessalleida.cat

Coordinació i maquetació

Josep Gallart Fernández
 Lluís Gil Fontanet

Col.laboradors

Cèlia Argilès Andrés
 Albert Batiste Bonet
 Adolf Costafreda Castillo
 Felip Gallart Fernández
 Josep Gallart Fernández
 Lluís Gil Fontanet
 Miquel A. Navarro Solé
 Joan Ramon París Oro
 Ramon Serra Batlle
 Eulàlia Solà Miró
 Miquel Terés Montoliu

Fotografies

Arxiu fotogràfic de La Femosa
 Josep Mª Esteve Muñoz
 M. A. Florensa Bertran
 Josep Gallart Fernández

Correccions

Eulàlia Solà Miró

Impressió

Impremta Payà, Lleida

La Femosa 2ª època
 Número 263, març-abril de 2013
 Dipòsit Legal: L-264-1981
 P.V.P. 3 euros

Els articles que apareixen a les pàgines de *La Femosa* reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

SUMARI

Imatges d'ahir	2
El reportatge	4
Pòrtic	5
Actualitat artesenca	6
Setmana cultural 2013.....	9
El Segrià encén la flama.....	14
Coses del terme (45: Les Comes.....	15
Lapis.....	17
La Femosa invisible.....	19
Una aventura en Rio	20
Els bolets a la cuina.....	24
La ràbia, una malaltia perillosa i mortal.....	25
Violetes entre el rostoll... ..	27
Mots encreuats.....	28
Entreteniments	29
Imatges de la nevada del 23 de febrerl... ..	30
Telèfons i horaris d'interès	31
Enigma... ..	31

Amb el suport de:

Ajuntament
d'Artesa de Lleida

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Diputació de Lleida

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCS

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

EL REPORTATGE

Processó de Diumenge de Rams Fotos: J. Mª Esteve i M. À. Florensa

PÒRTIC

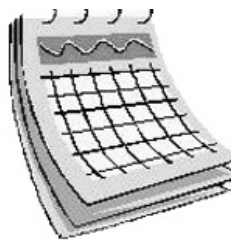
"Horizonte después" així el va batejar "El Centro Nacional de Inteligencia" (CNI), que depèn de la vicepresidenta del govern Soraya Sáenz de Santamaría. Era el seu pla per lluitar contra el president Mas i tot el procés independentista de Catalunya. Segons un reportatge de la revista Interviú el pla va costar deu milions d'euros i suposava una ofensiva mediàtica i de contrainformació davant del temor que CiU aconseguís entre 70 i 72 diputats a les eleccions autonòmiques del passat mes novembre. L'informe tenia més de cinc-centes pàgines i va ser encarregat a un coronel de la guàrdia civil destinat a Barcelona. El pla tenia tres fases. La primera finançava i potenciava la presència de periodistes que defensaven la conveniència de mantenir Catalunya dins de l'Estat Espanyol. La segona consistia a pagar diners a mitjans espanyolistes que es publicuessin a Catalunya. I la tercera a treure informació acumulada de temps pel CNI relacionada amb negocis de la família Pujol i, a més, enregistraments i seguiments d'alguns polítics catalans. Això s'encarregà no solament al CNI, també a detectius contractats per empreses tapadora. Fins i tot es preveia que jugadors del Barça es pronunciessin a favor de la sagrada unitat d'Espanya.

Unes publicacions que van aparèixer al diari el Mundo poc abans de les eleccions autonòmiques del novembre passat i que provenien del Ministerio del Interior acusaren Pujol i Mas de tenir diners de comissions il·legals en comptes personals a Suïssa. Aquestes gravíssimes acusacions mai no es van demostrar. El ministre Jorge Fernández-Díaz manifestà que no sabia d'on venien (i encara no ha dimitit) i el diari el Mundo encara no ha donat explicacions de res. Aquesta notícia va pervertir, alterar i condicionar les eleccions autonòmiques catalans i CiU va quedar molt per sota de les intencions de vot que li donaven les enquestes. I aquí no ha passat i no passa res.

En altres fòrums es parla del marcatge anticatalà que s'està fent a les institucions europees amb un pla, un altre pla que, segons es comenta, duu ja més de quinze milions d'euros gastats en una any i mig, per comprar periodistes i alts funcionaris (especialment britànics) a Brussel·les. També amb promeses de finançament de campanyes a polítics a canvi de no rebre enviats catalans, algun polític danès i noruec ho han confirmat.

És absolutament inacceptable el que s'està fent des del govern de Madrid: malbaratar diners públics, salvar bancs i enfonsar persones, no complir promeses electorals, fabricar esborranys falsos per calumniar polítics, pagar diaris per difondre les tesis unionistes i desprestigiar opcions independentistes, intentar que es posicionin jugadors del Barça contra el dret a decidir i tantes i tantes barrabassades més. Cal dir prou amb fermesa i seguir el nostre camí democràtic cap a la plena sobirania del nostre poble.

ACTUALITAT

Cèlia Argilés

ARTESENCA

Fotos: Arxiu la Femosa, J. Mª Esteve, M. À. Florensa i J. Gallart

DIA INTERNACIONAL DE LA DONA

El dia 8 de març per tal de commemorar aquesta diada, l'Associació de Dones "la Pubilla" va organitzar una xerrada-col.loqui a les 8 de la tarda sobre el COACHING a càrrec de Joan Moragues i Vilalta.

La xerrada va tenir lloc a la Sala d'Actes de la Llar dels Jubilats, i en acabar es va fer un pica-pica per tothom que hi va assistir.

TROBADA DE SOCIS I SÒCIES DE LA LLAR DE JUBILATS

El dia 31 de març. Diumenge de Pasqua, a la Llar de Jubilats de Sant Miquel d'Artesa de Lleida es va celebrar una trobada de socis i sòcies de l'entitat, en la qual Josep Gallart va fer una projecció i comentaris de fotografies antigues de temàtiques diverses del nostre poble i també una projecció de les imatges de les celebracions que ha efectuat l'entitat. Un cop acabades les projeccions els assistents van poder degustar les mones de pasqua elaborades per diversos col.laboradors i col.laboradores.

TARDA DE TEATRE A BARCELONA

El dia 23 de març l'Associació de Dones "la Pubilla", va organitzar una sortida a Barcelona, al teatre Victòria per tal de gaudir de l'espectacle humorístic LA FAMÍLIA IRREAL, de Dagoll Dagom. Les 28 persones que van assistir a la representació van disfrutat de valent de gags i cançons de l'obra.

MODEL ENERGÈTIC 100% RENOVABLE

El divendres 19 d'abril, a les 9 de la nit, a la sala de la Llar del Poble, organitzada per l'agrupació Cultural La Femosa, va tenir lloc una xerrada explicativa sobre com poder tenir un model energètic actual que sigui alhora 100% renovable. La xerrada va anar a càrrec de "SOM ENERGIA", cooperativa d'energia verda, entitat sense ànim de lucre, i es va fer a la Sala de la Llar del poble, a les 9 del vespre.

CINEMA MARÇ-ABRIL

Dia	Pel.lícula
3 de març	El cuerpo
10 de març	Jack reacher
17 de març	El Hobbit
24 de març	El último desafío
29 de març	El origen de los guardianes
31 de març	El Vuelo
7 d'abril	Hitchcock
14 d'abril	Lincoln
20 d'abril	La jungla un buen dia para morir
28 d'abril	La trama

TEATRE

Les representacions teatrals que han tingut lloc al teatre municipal durant els mesos de març-abril han estat les següents:

9 de març.- Representació de l'obra TERÀPIA a càrrec del grup la Botera

23 de març. - Representació de l'obra NO EM CONVIDIS A SOPAR , a càrrec del grup de Josafat Teatre

21 d'abril .- Representació de l'obra MOBY DICK a càrrec del grup Josafat teatre.

Representació de Teràpia pel grup La Botera de Juneda

PARADA DE SANT JORDI DE LLIBRES EN CATALÀ

El diumenge 21 d'abril, l'Agrupació Cultural La Femosa, va instal·lar un any més, a la plaça Major, la parada de llibres en català, per tal de commemorar la celebració de la Diada de Sant Jordi. Els amants dels llibres en català, de totes les edats, van poder visitar durant tot el matí la parada de llibres i escollir el que més el va agradar.

SETMANA CULTURAL 2013

Cèlia Argilés

Fotos: Arxiu la Femosa, J. Mª Esteve, M. À. Florensa i J. Gallart

Del 21 al 27 d'abril l'Ajuntament va organitzar una setmana cultural, en la qual es van dur a terme els actes següents:

Diumenge dia 21 d'abril

A les 8 de la tarda.- Representació de l'obra de teatre MOBY DICK a càrrec del grup Josafat teatre.

Dilluns dia 22 d'abril

De 6 a 7 de la tarda.- Taller de cuina per als nens i nenes de 8 a 12 anys, a càrrec de la Montse Solé a l'allotjament dels temporers.

A la mateixa hora.- Jocs infantils a càrrec de l'Associació de Joves d'Artesa de Lleida per a nens i nenes de 3 a 7 anys a la pista poliesportiva
A 2/4 de 10 xerrada a càrrec de Núria Codina, que va parlar del mètode Hipopressiu.

Dimarts, dia 23 d'abril

Esmorzar per a totes els nens i nenes de l'escola, ofert pel Grup Càrites d'Artesa de Lleida, en agraïment a la seva col·laboració.

De 10 del matí a 8 de la tarda.- Parada i venda de llibres a càrrec de l'AMPA de la Llar d'Infants Rialles, a la plaça Europa.

A 2/4 de 8 de la tarda.- Presentació del llibre IESSOUS de Miquel Casals, a la sala de plens de l'Ajuntament.

Dimecres dia 24 d'abril

A les 5 de la tarda.- Berenar saludable per als nens i nenes al bar de la Llar del poble

A 2/4 de 6 de la tarda.- Recital de poemes a càrrec del Sr. Albert Llores, a la Llar de Jubilats, i a la mateixa hora conta contes, a càrrec dels alumnes de 4rt de magisteri de la Universitat de Lleida, a la sala del teatre.

A les 7 de la tarda.- DIABLE SÓC, taller de ball de diables a càrrec de l'Agrupació del Griu d'Artesa, a la sala del teatre.

De 5 a 8 de la tarda.- Exposició de cartells infantils a càrrec de Carles Gausachs, a la sala del primer pis de la Llar dels Jubilats.

Dijous dia 25 d'abril

A les 5 de la tarda.- Taller de memòria obert a tothom a la Llar de jubilats.

De 7 a 8 de la tarda.- Classe de ZUMBA a càrrec del gimnàs d'Artesa i amenitzada per TT Productions a la sala del teatre municipal.

A les 9 del vespre.- Xerrada sobre ACTITUDS DAVANT LA CRISI a càrrec del Sr. Jordi Vila Porta, a la sala de plens de l'ajuntament.

Divendres dia 26 d'abril

De 5 a 7 de la tarda.- Primer concurs de rebosteria, al primer pis de la Llar de Jubilats

A 2/4 de 7 de la tarda.- Tast per part del jurat i elecció dels guanyadors, lliurament de premis i degustació pels presents dels pastissos presentats.

A les 9 de la nit.- Projectió de la pel·lícula A SÍNDROME CACARECO.

Dissabte dia 27 d'abril

Durant tot el dia celebració del Mercat Medieval del segle XV al casc antic del poble.

2/4 de 10 del matí.- esmorzar popular a càrrec de l'AMPA de l'escola "Els Til·lers", al bar del mercat medieval (darrere l'església).

A les 10.- Obertura del mercat medieval a càrrec dels alumnes de l'escola de música.

D'11 a 2/4 d'1 del migdia.- Taller de pintura de cara i de pentinats medievals per a nens i nenes
De 12 a 2 del migdia.- Visites guiades al Museu Arqueològic

A 2/4 d'1.- Demostració artesanal d'un teler

A 2/4 de 2.- Dinar medieval al bar de la Llar del Poble.

A 2/4 de 5 de la tarda.- Ballada de sardanes a la plaça Major

De 5 a 7 de la tarda.- Visites guiades al Museu Arqueològic

A les 5 de la tarda.- Berenar solidari a la plaça Major a benefici de la fundació Àngel Olan

A les 6 de la tarda.- Inauguració de l'Escola Municipal de Música a càrrec de la vicepresidenta de l'Institut d'Estudis Ilerdencs i vicepresidenta de la Diputació de Lleida Sra. Rosa Pujol i de l'Il·lustríssim president del Consell Comarcal del Segrià Sr. Pau Cabré.

A les 7 de la tarda.- Danses medievals davant l'església

A 2/4 de 8 de la tarda.- Cercavila pels carrers del mercat medieval amb el grup de percussió "Kumbeva" i els gegants d'Artesa.

A les 8 de la tarda.- Cloenda del mercat medieval amb l'actuació del *Griu* i dels *Diablons*.

A les 8 de la tarda.- Missa en honor a la Mare de Déu de Montserrat.

A les 9 de la nit.- Sopar medieval amb entrepans, a càrrec de l'AJALLi festa de l'ASPIGA ROCK, amb els grups Momda Loca i Rock'n Llamp.

Durant tot el dia es podia visitar l'exposició de metafotos, manualitats i cartells de la transició, a la sala del primer pis de la Llar dels Jubilats.

Diumenge dia 28 d'abril

A les 11 del matí a la sala d'actes de l'Ajuntament, va tenir lloc una explicació de la de l'Alternativa Ecologista sobre la protectora d'Artesa de Lleida, i la tinença responsable dels animals domèstics. Seguidament es va fer una visita a les instal·lacions de la protectora d'Artesa.

Jocs infantils

Conferència de Núria Codina

Recital de poesia

Sessió de contacontes

Esposició

Taller de diables de l'Agrupació de Griu

Taller de diables de l'Agrupació de Griu

Premiats al concurs de Metafotos

Concurs de pastissos

Ball medieval

Demostració de forja

Mercat medieval

Mercat medieval

Ballada de sardanes a la plaça

Dinar medieval

Demostració de les puntaires

Actuació dels alumnes de l'escola de música

Actuació dels alumnes de l'escola de música

Actuació dels alumnes de l'escola de música

Ball medieval

Actuació dels alumnes de l'escola de música

Actuació del grup de percussió

Actuació dels Diablons del Griu

EL SEGRIÀ ENCÉN LA FLAMA

Cèlia Argilés

El passat dia de Sant Jordi, 23 d'abril, les assemblees territorials de Lleida i Segrià de l'Assemblea Nacional Catalana, a les quals hi ha adherida l'assemblea

d'Artesa de Lleida per la Independència, van configurar una estelada d'espelmes a la Plaça Sant Joan.

Un total de 7.200 espelmes de colors (els de l'estelada) van il·luminar el vespre de Sant Jordi. Lleida va encendre la flama de la llibertat i de la independència. Tothom que volia participar col·laborava amb un euro, i se li lliurava un targetó que simbolitzava l'encesa d'una espelma. L'inici del muntatge va estar a les 5 de la tarda, i l'encesa va començar a 2/4 de 8 del vespre. Un cop finalitzat l'acte tothom que volia es podia endur l'espelma de record.

COSES DEL TERME (6): LES SÈQUIES

Adolf Costafreda

Al subtítol, temptat he estat de posar *secles* o *segles*, nom plural de *segla*. Quan era jovenet era normal sentir dir, *segla* i *segler* (el cuidador d'una *segla*). Avui aquest mot està en desús, si bé algú encara l'usa per a anomenar el *secler*. Pensant-hi bé, aquesta introducció espontània em servirà per a parlar del nom de les sèquies i si, amb el nom en podem deduir la seua antiguitat, ja que, suposadament, les sèquies d'Artesa són velles o mot velles.

Abans de passar els canal d'Urgell l'única part del terme que es regava era la que es feia amb l'aigua del riu Femosa; una franja de terra, no gaire ampla, als dos costat de la *Clamor* (alguna gent l'anomenava així, el curs de la Femosa). Per aquest menester hi havia (encara hi són) tres o quatre sèquies. Dic tres o quatre perquè una és la prolongació d'una l'altra i, encara que tenen noms diferents, les podríem considerar una de sola. Parlem-ne:

Pràcticament a la divisòria dels termes de Puigverd i Artesa hi ha la peixera d'on arrenquen les sèquies de la Cadireta i la del Molí. La del Molí pel costat esquerra de la riera. Quan aquesta sèquia arriba a la bassa del molí, per la seua esquerra, comença una prolongació, la qual agafa el nom de sèquia del Vinyar Nou, l'aigua sobrant de la qual desemboca o desembocava (amb el pas del tren ATV la cosa segurament ha canviat) a la Sèquia Nova. La

Comporta de la peixera, a la dreta pala de la sèquia Cadiereta.

peculiaritat de la sèquia del Vinyar Nou és que rega tot un seguit de petites finques (com feixes) de diversos propietaris les quals van de la sèquia fins

Pala de la sèquia del Molí

damunt del curs de la Femosa. Com que aquest tros de terra es podia regar, era allí on es concentraven la majoria d'horts dels pagesos d'Artesa. El camí de les Hortes (que hi porta) devia d'agafar el nom d'aquest horts.

A la partida de les Fonts, a la dreta de la Carrerada o camí Ral, hi ha la peixera de la Sèquia Nova, la qual arrenca també pel costat esquerra de la Femosa. La Sèquia Nova, com diu el seu nom, devia de ser la darrera que es va fer al nostre terme, però, quan diem Nova, què volem dir en realitat?. Bé, anem per pams.

Sobre la sèquia del Molí, El Josep Gallart m'ha passat l'apunt d'un document datat al 1782 en el

Bassa del Molí i pala de sèquia del Vinyar Nou.

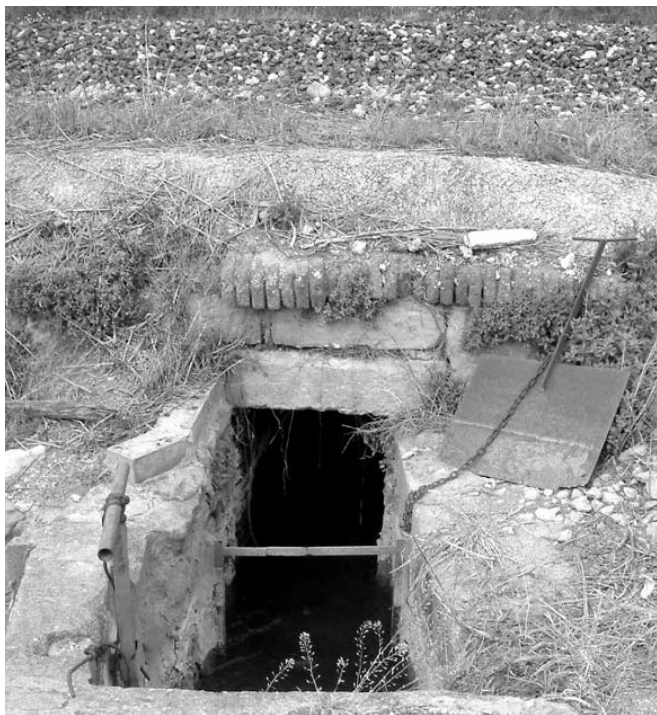

Peixera de la cadireta vista de la part de baix.. Notis el gran cabal de la Femosa degut a les abundants pluges d'enguany

qual es llegeix que s'autoritza Felip Bosch, veí d'Artesa, a construir un molí de farina (i un d'oli prop del poble) en un tros de terra anomenat la Trilla mogut per les aigües de la riera de la Femosa a través de la resclosa i la sèquia. Segons dedueixo d'aquest escrit (com que no diu res de la construcció d'una sèquia) penso que la Sèquia del Molí, amb aquests nom o un altre, ja existia al 1782 per la qual cosa, aquesta, ha de ser més vella de la data esmentada.

La Sèquia de la Cadireta. Pel seu nom dedueixo que és la més vella de totes, però, com en les altres, ens falta documentació.

Recordant que, l'enyorat amic, Casimir Gallart

La Cadireta girant a la dreta cap a la partida de Castelló. A l'esquerra pala del braç de la Cadireta que rega la partida de la Femosa

m'havia dit que en Joan Coromines parla de la Cadireta en el seu *Diccionari Etimològic i Complementari de la Llengua Catalana*, cerco el mot en aquest diccionari. No m'aclareix gran cosa del que busco, però val la pena de comentar-ho. Coromines diu:

Cadireta: Comporta de rec. Sal d'aigua. Cadiretes són dues pedres posades una a cada costat d'una sèquia o ramal de rec on, mitjançant una fusta, es desvia l'aigua cap una altra direcció. Ah!, vaig pensar, el que nosaltres en diem estellador. Abans que els ramals de rec fossin entubats, es podien veure, de tant en tant, aquestes pedres en tots el ramals i sèquies que era els lloc en que, cada propietari, amb una fusta, menava l'aigua cap el seu tros. Coromines diu que aquest mot era freqüent al sud del Segrià regat (es refereix al Segrià abans de canal d'Urgell): vaig recollit aquest mot de viva veu a Aitona l'any 1935.

Bé, doncs, ja sabem que cadireta té aquestes tres definicions: Comporta de rec. Sal d'aigua o estellador. Totes tres ens vénen bé: A la peixera hi ha un salt d'aigua sobre del qual hi ha l'estellador el qual desvia l'aigua cap a la sèquia que, la gent, en va començar a dir Cadireta, perquè, precisament, l'aigua arrencava d'aquesta comporta.

I ara torno al començament d'aquest article. Si amb molts anys hem passat de dir segla o secla a dir sèquia, quants centenars d'anys han calgut per passar de cadireta a estellador?.

Potser algun dia i en algun arxiu trobarem el document que ens parli del permís donat a algú per construir una resclosa i una sèquia i, en aquest document hi haurà la data exacta de la seua construcció. Com que ara no tenim res d'això, podem pensar que, les nostres sèquies, són d'origen àrab. Bé, la veu popular ja ho diu: Les van fer els moros.

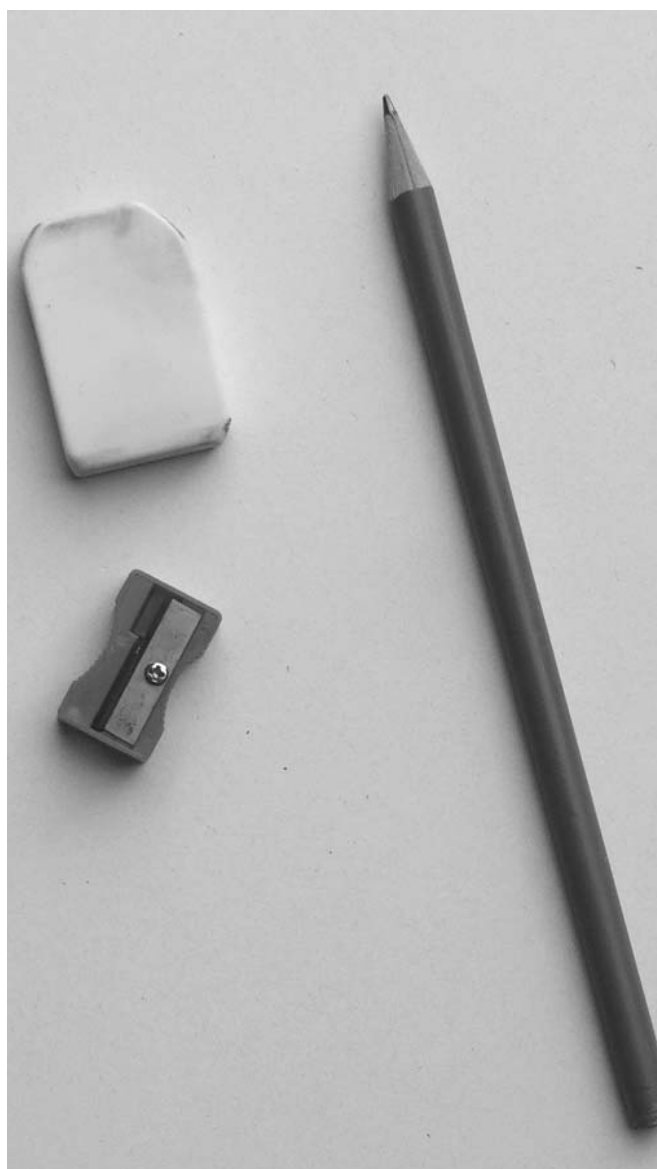

Peixera de la Sèquia Nova

LLAPIS

Felip II

A ben segur que un dels canvis més importants esdevinguts en l'àmbit de l'ensenyament fou per als docents i els alumnes la introducció, a gran escala, de la informàtica amb el repartiment d'un ordinador portàtil per a cada alumne, a partir d'un cert curs. Per contra els infants de la nostra generació la primera de les eines que empraven per al nostre aprenentatge (sempre he pensat que aquest hauria d'ésser el nom del Departament de la Generalitat encarregat de l'ensenyament a tots els nivells) era el llapis. El llapis, la goma d'esborrar i l'eina necessària per a fer la punta, jo recordo haver emprat fulles d'afaitar usades, algun ganivet de

casa, i la navalla del pare i més endavant la maquineta (alguna certament potent com la que tenia el senyor mestre amb una maneta que era de fet gairebé l'únic element que la "convertia en màquina") conformaven el grup bàsic per a la nostra formació.

Però a més el llapis i la goma, en els primers anys de l'aprenentatge marcaven una gran diferència respecte els alumnes que eren de cursos més avançats i sobretot respecte del mestre. Jo ja no recordo haver utilitzat la ploma i el tinter a l'escola (més endavant sí que ho he fet i ho faig per raons que no venen al cas) tot i que sí que hi havia tinters en algunes de les taules encara de la nostra aula (dita en aquells temps "classe") però el company del llapis en les tasques d'escriure era el bolígraf (bàsicament els de marca BIC i no gaire diferents dels que encara fabrica la mateixa marca). Però a més la utilització del llapis i no del bolígraf marcava diferències. Quan començaves a utilitzar-lo no ho podies fer anar per a tot, només per a les coses que tenien la vocació de permanència per sempre més. El mestre, començava la primera classe del dia posant la data a la pissarra i això si que es podia escriure amb bolígraf (sempre de color blau), també les preguntes que posava el professor, els enunciats dels problemes o de les operacions aritmètiques que calia solucionar i a la vegada també utilitzava el bolígraf per a les correccions i les qualificacions numèriques o conceptuals (bé, molt bé, etc.) i en aquest cas sempre de color roig. Deixant de banda la diferència de color, darrera la qual hi havia raons polítiques que van portar a dictar instruccions sobre la utilització d'aquests colors en l'àmbit de l'administració franquista, el cert és que la utilització del bolígraf i no del llapis marcava una clara diferència d'estatus.

Tot i la comoditat en la correcció amb la goma (i fins i tot amb el dit) escriure amb llapis significava que havíem d'admetre que teníem encara una gran possibilitat de cometre errors i que la nostra tasca podia gairebé desaparèixer en qualsevol moment, mentre que les paraules del mestre podien quedar per sempre més. A ben segur que pedagògicament aquesta separació era i és molt vàlida (no sé on he llegit que les persones aprenen per oposició entre conceptes), però a mi i suposo que a molta gent

admetre que érem uns maldrestes no m'agradava pas.

Passats molts anys vaig comprar una agenda que comprenia un ventall important de diferents tipus de fulls, separadors, llistats, etc la publicitat de la qual m'assegurava que trauria molt més rendiment del meu temps i com a eina de planificació a la caixa hi havia un llapis, millor dir un portamines.

vaig quedar sorprès. Una eina que volia ésser capdavantera en la gestió del temps, i a fe de món que estava molt elaborada i que s'ho feia pagar, utilitzava l'estri que jo associava a la immaduresa i a l'error. El

manual d'instruccions explicava que el llapis era el més útil per corregir els canvis en la planificació horària, els llistats de tasques i també els errors quan n'hi hagi.

Sigui per manca de temps o pel que fos, certament, mai vaig treure un mínim profit d'aquella agenda i fins que m'he adonat que cada dia oblidó més coses em costava anotar els esdeveniments a l'agenda del mòbil, en el qual, i en tots els dispositius informàtics és ben fàcil corregir els errors i canviar les planificacions. No sé si aquest fet que el nostre treball sigui tan i tan accessible als canvis, que puguis

modificar qualsevol tasca com aquest mateix escrit és a llarga contraproductent, potser ens relaxem massa, baixem el nostre nivell d'autoexigència i acabem cometent massa errors (que fins ens ajuda a detectar i corregir).

Amb tot el que podem corregir no deixa d'ésser la part menys important de les nostres creacions, encara no està comercialitzada la goma que ens permeti esborrar els més dolorosos dels nostres errors. Les mil i una vegades que hem decebut els altres i a nosaltres; els dolors que hem causat i la buidor d'algunes absències.

**PER UN PAÍS DE TOTS,
L'ESCOLA EN CATALÀ**

SOM
escola.cat

LA FEMOSA INVISIBLE

Adolf Costafreda

Moltes vegades una cosa porta l'altra, com ara, ja que a la revista passada quan, per cercar la llista dels noms de les cases d'Artesa de Ramon Argilés, em vaig adonar que d'aquell numero de la revista en què hi ha publicada l'esmentada llista fa, just enguany i en aquest mes, 40 anys i com que quaranta anys són molts anys, he volgut explicar una mica com va anar allò d'haver de plegar per *imperatiu legal*.

Quan el 1967 vam tenir legalitzada l'Agrupació Cultural La Femosa, una de les nostres primeres activitats va estar publicar la revista *LA FEMOSA*, llavors com a butlletí de l'entitat. Els tres primers números els vam numerar, però com que uns amics de Lleida, més assabentats de com funcionava això de les publicacions en català (totalment prohibit llavors), ens van aconsellar que no la numeréssim per la senzilla raó que, si algun número queia a mans de la Guàrdia Civil, podia passar com una publicació esporàdica de les que, clandestinament, circulaven de tant en tant pel país i, per això no tindria més conseqüència, però que si la publicació

estava numerada passava a ser, ja, una publicació periòdica i, en aquest cas podríem tenir problemes. Fent cas del consell no en vam numerar cap més fins als números 29 i 30. En aquestes vam anar encara més lluny. A la capçalera de la segona pàgina hi diu això:

BUTLLETÍ DE L'AGRUPACIÓ CULTU "LA FEMOSA" ARTESA DE LLEIDA, ANY 7, ABRIL-MAIG DEL 1973.

Passats pocs dies de la seua aparició va venir la Guàrdia Civil (segons ens van dir, per ordre del Governador Civil) a fer-nos por, a fer-nos veure, de bones maneres, que anàvem per mal camí i, encara més, d'haver tingut les penques de publicar la biografia del "viejecito este", es referien a Francesc Macià, la biografia del qual, que havia escrit el Felip Domènech, havia estat publicada en els dos números darrers.

Bé, ens va agafar por. L'avís havia estat prou contundent pels temps que corrien i, per això, vam deixar de publicar la revista. Vam seguir publicant, però, fulls esporàdics per anunciar als socis les activitats de La Femosa.

Tot i que, a partir de la mort del Franco el 1975, les coses van començar a canviar, no va ser fins al novembre de 1977 (quatre anys i escaigs de la nostra aturada), que no ens vam tornar a engrescar per reemprendre la publicació en el que en diríem la Segona Època. Encara que costi de creure (i ara no sé per quines raons) no la vam numerar fins a la que feia 20. En aquest número de gener de 1981 hi consta:

LA FEMOSA, Segona Època Número 20. És, doncs, on comença o potser on acaba LA FEMOSA INVISIBLE, i això ho entendreu de seguida: Com es pot comprovar en tot això, els responsables de confeccionar aquesta revista, sempre hem estat una mica (jo diria que molt) despistats. Que LA FEMOSA tingui dues èpoques no vol dir que hagi de tenir dues numeracions. Aquest número que tens a les mans, per exemple, és el número 263 de la segona època i no el 293 de la història de la revista. Per tant, hi ha 30 números (tots els de la primera època), que no consten en lloc. Ara, això, ja no es pot arreglar de cap de les maneres. Però, si tenim memòria, sí que hem de tenir en compte això que jo en dic (que tots en podem dir) LA FEMOSA INVISIBLE. Trenta números que no es poden veure en la numeració actual.

UNA AVENTURA A RIO

Joan Ramon París Oró

La ciutat de Rio és famosa per les seves meravelloses platges, la majestuosa mola del Pa de Sucre i el Crist de Corcovado. Aquests són habitualment els pols d'atracció en els quals se centren les activitats turístiques. No obstant això, volia fer quelcom diferent, descobrir què s'amaga dintre d'aquest conglomerat interracial que habita l'agitada megalòpolis. La catedral de la ciutat presenta la mateixa tendència arquitectònica que en la dècada dels 60 va triomfar a Brasília, però a pesar del seu gegantisme i l'aparent singularitat arquitectònica d'acusades corbes no deixa de ser un edifici "fred" situat en un país tropical. Comptat i debatut, no és aquest el lloc més adequat per a observar unes persones situades en un paisatge tan singular. Però, per a la meua sorpresa, just darrere de l'edifici uns vells rails s'obren camí per una espècie d'aqüeducte amb el qual és possible arribar als barris alts de la ciutat, la zona ocupada per uns habitants d'escassos recursos econòmics. Deixant enrere, l'estret i allargat pont sembla que la ciutat es transformi i ja no quedi res d'aquell batejar modern, les escasses torres deixen pas a humils estatges i al tramvia són molts els transeünts que, després d'una accidentada cursa l'aborden per a romandre-hi penjats, com si fossin ninots immòbils. A ningú no li importa la incomoditat

amb la condició de no pagar uns bitllets que semblen ser del tot desorbitats.

Una mica més amunt, tavernes de tota la vida, on els habituals "maten el temps" amb els seus gots de rom a la mà. M'endinso en la ciutat invisible, un món que no surt en els aparadors turístics, on la vida es contempla més que mai en "el dia a dia", en el qual és necessari "inventar" per a poder sobreviure. No trigo gaire a albirar patis esbalandrats on els nens davant la falta de millors perspectives es dediquen, delerosament, a jugar a futbol. Falta poc per a arribar al cim del turó, on en un camp en "terra de ningú" finalitza el seu recorregut el tramvia de Santa Tereza. No gaire lluny es troba el "Corcovado" amb un Sant Crist que alça els braços en tota la seva esplendor, dona la sensació d'una força incontenible que abasta fins a més enllà de la línia de l'horitzó.

Prop d'aquell solar s'alcen els turons amb milers de "faveles" disposades sense ordre ni concert, pàl·lid reflex d'un món en el qual viuen milers de persones sense gairebé esperances. Unes escales empinades puguen cap aquell món on ningú no vol anar. Procurant mesurar l'esforç no deixo d'olorar el salnitre d'un mar que s'estén en la llunyania.

Un somriure d'una noia que guaita des d'una finestra sense cristall em convida, amb càlida

expressió de benvinguda, a entrar en aquell humil estatge. En el seu interior, la modesta construcció de fusta es troba completament farcida de catifes penjades a les parets, que mostren rostres de Jesús, o d'escenes bíbliques. La religió domina aquell petit món on un grup de noies plantegen, rialleres, els avatars de la vida quotidiana que s'acosta perillosament a la llei de la supervivència. L'altre rei de la casa, a part del seu pòsit religiós, és la televisió que ocupa el centre

del saló. En aquells moments que m'han ofert cafè, el venturós aparell està tancat, però "en ple estat de fúria" deu trastornar els ocells que observo instal·lats en un vell pollancre, mig ressec per l'implacable sol tropical. Comencem a parlar de Brasil i la seva gent, ja que ho desconeixen tot de la vella història europea. Ens centrem en el tema dels carnivals, i com la seva principal il·lusió és assistir a les "escoles de samba" que s'organitzen en els barris populars i triomfar "contornejant els malucs" en el "sambòdrom" metropolità.

Per a aquestes noies, ja no hi ha més ambició que lluir els seus cossos i ser adorades per les multituds en una desfilada on es trastoquen tots els cànons establerts. Els pobres, que no tenen res, alternen per uns dies, amb el més selecte de la ciutat.

Però existeix, una altra via d'escapament per als representants de les classes més desfavorides, que té un origen ancestral en les religions d'arrel africana. Els rituals sincrètics realitzen una labor terapèutica que servirà per a reequilibrar la balança de poder: l'esperit prevaldria sobre la matèria. Així es considera que la força dels déus pot contenir i destruir una societat injusta en l'econòmic i social. L'aspecte lúdic i religiós es barregen i confonen en unes expectatives on l'únic important és "el present", "el viure el dia a dia".

Com "la intuïció" és un dels valors més estimats quan falla tot, es valen de la meua curiositat per entrar en aquest món. No hi ha problema, s'inicia un ritual al capvespre, en "un terreiro" (lloc de culte) situat en terreny indeterminat. Ens trobarem a la platja de "Copacabana", prop del meu hotel, i des d'allí Sandra (pell de banús sensual) em conduirà fins on celebri la cerimònia.

Quan m'acomio i els comunico la meua intenció de continuar ascendint pel morrot, desaconsellen tan gran audàcia. Les bandes de les "faveles", amb els seus negocis d'armes, drogues i alcohol no permetran que un estrany penetri en els seus gelosos imperis. Torno sobre els meus passos, desfent camí, baixant per on està situat aquell arbre corcat, arribo a la gran esplanada on tornaré cap al centre de la ciutat. Aquell tramvia em conduirà com si anés en "un túnel del temps" a un món civilitzat, a la imatge que els turistes tenen de la metròpoli: sol i platges paradisiàques. A primeres hores de la tarda, puntual a la cita; Sandra cos escultural, llis, modelat a la llum del llamp, està esperant-me a l'ombra de dues palmeres, ocasional refugi davant el desmesurat i asfixiant calor del tròpic. I van ser aquests instants, els d'abandó davant un somriure clar, sincer, amable i arrabassador. De sobte, en acostar-me vaig notar l'olor que desprenien els seus porus, era fort i profund

com el de la canyella en brut. Potser, en certa manera, al·ludia als seus ancestres, a un món màgic anterior a la colonització, situat en l'òrbita dels avantpassats africans.

Em vaig deixar dur per l'aroma d'espècies que desprenia un alè ferm i vaporós, immensament efectiu sota la llum del tròpic. De vegades les paraules sobren i és el moment en què s'estableixen altres tipus de diàlegs que en "el silenci" poden arribar a embriagar el nostre interior més profund. Igual que si estiguessis ebri, la ment es pertorba i la raó s'altera, no hi ha valors als quals atendre ni directrius que complir, només submergir-te en un profund remolí emocional.

Sota els palmerars, per a fugir del sol, em vaig retrobar amb el meu instint olfatiu que per anys creia abandonat. Va ser Sandra, qui em va mostrar el camí, olorant amb passió, controlant els meus porus, redescobrint vells ancestres blancs i europeus. En la seva respiració olfactiva, suau i consistent, al·ludia als orígens primigenis, a la nostra capacitat animal per a reconèixer la forta ferum de mascle o de femella, l'indeleble estat de zel. Mentre els amants traspassaven els continus i indefinits giravolts provocats per l'èxtasi amorós, un ocell va volar i va fer cruixir una branca. Els palmerars es van agitar, mentre el reflex provocat per un sol vermellós s'estenia uniformement com un prodigiós mantell de flames, per la brillant pell fosca.

"El terreiro" ocupava un ampli saló situat en un edifici que antigament degué ser una casa distingida, però que ara lluïa evidents senyals d'abandó. No obstant això, encara era possible trobar mostres de la seva antiga magnificència en l'esplendorosa porta d'entrada, bellament guarnida amb inscripcions que al·ludien al "art decó". En el seu interior, uns amplis finestrals il·luminaven una estada que semblava una gran ermita. A l'altar, es mostren tot un seguit de déus africans als quals es presten a adorar, tot això adornat amb cistells de flors, fruites i estatuetes que a manera d'amulets seran essencials en el ritus. En el gran altar, tot és barroc, desbordant, però alhora suggeridor. Prop d'allí, els instruments musicals de percussió, jeuen al sòl, esperant l'inici de la cerimònia.

Ja només queda parlar dels assistents, tots de color, provinents de les classes més desfavorides de la societat; vénen a aquest lloc a congraciarse amb aquells déus, la visió dels quals inspira una cosa semblant al

respecte. Des de l'última filera de cadires, tinc una talaia privilegiada per a veure tot el procés cerimonial, però la veritable "alteració dels sentits" es produeix amb un ritme frenètic, veus de lloança i un núvol d'encens que inunda l'estança, creant una atmosfera que escapa als límits de la realitat.

Aquest deixar fluir, enfront de tals arguments, condiciona invariablement la creació d'un "estat de trànsit", un "parlar directament amb els déus".

En el transcurs de la cerimònia és "el pai do santo" que realitza l'ofici de sacerdot, el director d'un ritual que utilitza per a l'ocasió un poderós bastó que dóna dignitat a un home que traspua experiència. És aquí, també l'experiència, el principal grau amb el qual s'infon respecte als integrants del ritual. I per a demostrar-ho, s'asseu en un tron des del qual observa el procés cerimonial, com correspon a una autoritat dictada per la seva avançada edat. Però són "les mai do santo" els eixos fonamentals en què es realitza el ritual. Elles, també comares marcades per l'experiència de mil anys, vestides amb enormes vestits de seda, tocades amb mocadors vaporosos que els cobreixen el cap, comencen a ballar al so del tambor i dels cants. Ara i adés, paren per a agafar un enorme cigar amb el qual exhalen el fum, pas previ a la invocació dels déus. A l'instant tornen a girar sobre si mateixes, i continua el ball frenètic fins que el seu cos es contreu rítmicament, símptoma inequívoc de "possessió", l'entrada de "l'esperit" en el cos. A poc a poc, els feligresos van desfilant enfront de la "mai" que a manera de confessor, els relata el que déu els dicta com a remei als seus problemes.

El cigar és fumat amb fruïció, grans quantitats de dens fum s'entremesclen amb l'encens, i els trànsits de la "mai" se succeeixen, parlant amb veu ronca sobre dictat dels déus. De tots els participants al ritual, són sens dubte les dones, les que s'acosten a la sacerdotessa amb una major fe en l'absolut. I, per tant, són elles les qui estan molt més propenses a tenir "estats de tràngol" i a ser "posseïdes" pels esperits.

Aquest és el cas d'una noia embarassada, que després de parlar amb "la mai" comença a contreure tot el seu cos, desembocant en una estranya dansa, de ritme frenètic. Completament fora de si, mirada absent, ulls ajustats, un rastre salivar que cau per la commissura dels seus llavis, pèrdua d'equilibri

pel que és socorreguda per la "mai" perquè torni en si.

Aquest és el context en el qual em trobo, propici a l'alteració dels sentits, però el més extraordinari succeeix quan Màrcia (germana de Sandra) comença a entrar espontàniament en "estat de trànsit". Els seus ulls trontollen i sembla entrar en un somni profund, en haver contactat amb els déus. Quan Sandra intenta ajudar-la, sagsant-la pels múscles perquè desperti i torni a la realitat, noto la resistència de la "presència" que no vol sortir d'un cos al qual ha trobat recer.

L'energia és forta, sento el gran poder de qui està al meu costat, però poc puc fer, tan solament observar.

A continuació ve el desenllaç, en el qual impera una actitud brusca, podem dir violenta. Enmig d'aquella acció, l'esperit es rebel·la. Màrcia, igual que una serp acorralada, encara el seu rostre enfront del seu oponent i llança amb increïble força una terrible escopinada. La saliva s'expandeix en l'aire i una petita part impacta en el meu rostre. La sensació que tinc és de confusió i de cert atordiment, com si el líquid corregués per la pell fins a arribar al més profund del cervell. Noto que la vista es distorsiona, però aconseguixo mantenir-me prou ferm per a observar el que s'esdevé al meu voltant. Màrcia, sembla tornar en si després d'haver despertat d'un somni profund, totalment aliena al que ha passat mentre estava "posseïda". Per contra, i al mateix temps que la seva germana sembla tornar a la realitat mundana, Sandra banyada per la baba, ajusta els ulls i comença a ballar submida en un nou "estat de trànsit".

Resulta evident que la saliva ha estat el "vehicle" mitjançant el qual "l'entitat africana" ha arribat a prendre possessió del cos de Sandra. No és d'estranyar, llavors, que els creients lliurin les ànimes a un panteó africà que pot demostrar que regna en el món de les ombres.

A partir d'aquí, el relat es desdibuixa, recordo vagament com "la mai do santo" vingué a socórrer Sandra, convidant repetidament a "Exu" a sortir d'aquell cos.

Permeteu-me ara, que acabi la narració, ja que la memòria em falla, i no aconseguixo recordar la meva sortida del "terreiro" ni tampoc com "per art de màgia" em vaig acomiadar d'aquelles encantadores noies.

Ara, al cap del temps, rememorant el franc somriure de Sandra, càlid mirall de noblesa i

sinceritat, tan distant d'algunes de les seves paisanes "depredadores", l'única obsessió de les quals consisteix a assegurar un futur amb un home madur, a ser possible amb bona disponibilitat econòmica. Potser perquè vaig ser jo mateix qui vaig treure el cap en el seu món, potser perquè vaig entrar en un mode de vida que tot el món prefereix evitar, aquella noia que lluïa minifaldilla i bruses estiuenques es va comportar com una persona "legal", ideal companya de fatigues.

Per altra banda, en només un dia vaig viure una aventura que surt de qualsevol cànon establert. Va ser una experiència intensa i no exempta de perill, tangencialment diferent al que coneixem com a vida monòtona. No obstant això, el viure amb "la màxima intensitat" el que t'ofereix el món, pot significar la teva pròpia autodestrucció, si busques desesperadament noves sensacions. Si vols fugir d'una vida monòtona i rutinària mancada d'aventures, si es pretén "tocar la punta del cel" permanentment.

Encara que, una vegada que vius aquestes experiències, aquesta mateixa "vida quotidiana" esdevé buida de qualsevol contingut. La falta de "fortes emocions", "el viure intensament" fa que la nostra vida resulti avorrida, que sigui vista com "un sense sentit", en la qual només impera la llei de la supervivència.

Potser el terme mig sigui el camí adequat per a assolir l'anomenat "punt d'equilibri", única forma d'esquivar la rutina i sortejar el remolí d'emocions que abrusen el cos o sufoquen la nostra atribolada ment.

PD: Vull dir-vos que aquell dia va ser clau per a percebre com un món ric i desconegut s'obria davant els meus ulls.

Significava l'inici d'una aventura, que em va permetre conèixer més aspectes del ritual africà i del seu món màgic. També hi va haver altres Sandres que es van creuar en el meu camí i van aportar el seu "òbol" en el coneixement del cosmos.

Vaig realitzar més viatges, en els quals vaig intentar recórrer un camí, una senda recòndita, salvatge, el principi de la qual s'iniciava arraulit en una miserable "favela" amb vistes a la ciutat.

ELS BOLETS A LA CUINA

Miquel Terés

MOIXERNÓ, BOLET DE SANT JORDI, *Perretxikoen Eusk.* (*Calocybe gambosa*)

Amb l'aparença d'un xampinyó, aquest bolet que apareix a la primavera, no té res a veure amb el **moixernó de Sant Miquel** (*Clitocybe nebularis*). El barret de color blanquinós a ocre clar, és convex quan és jove, s'aplana en envellir, amb el marge cargolat cap a dins (als exemplars joves) i la superfície llisa mat. Normalment medeix de 3 a 8 cm, tot i que alguns poden arribar als 10 - 12 cm. Les làmines, adnates, són molt nombroses i atapeïdes, d'un color blanquinós.

De peu robust, central i sovint més ample a la base, és compacte, carnós i una mica fibrós. Del mateix color que el barret, pot medir de 3 a 8 cm d'alçada d'1 a 3 cm de diàmetre.

La carn, consistent, de color blanc amb una forta olor de farina, té un gust suau, més accentuat al consumir-lo en cru.

Apareix formant corriols irregulars als indrets de

pastura de muntanya, associat a algunes plantes de la família de les rosasses. Per bé que prefereix els prats, especialment sòls calcaris humits, també s'escampa per matollars no gaire espessos i clarianes herboses de boscos de fulla plana com fagedes i rouredes.

CARPACCIO DE MOIXERNÓ

- Moixernons
- Pebre negre
- Sal
- Oli d'oliva
- Vinagre de xerès

Netegem i tallem a llesques fines els moixernons.

Els posem en un plat pla, amb una mica de sal, un polsim de pebre, un rajolí d'oli i unes gotes de xerès i.....a menjar.

CREMA D'ESPÀRRECS AMB MOIXERNONS

- 2 Manats d'espàrrecs
- 150/200 grs de moixernons
- 1 Ceba
- Crema de llet
- Mantega
- Oli d'oliva
- Sal, pebre
- 1 Got de brou suau (de verdures ó aviram)

Prenem els dos manats d'espàrrecs i en reservem les puntes. Sofregirem la resta amb una ceba, oli i els moixernons. Després, ho mullarem amb el brou i ho deixarem coure uns 20 minuts a foc suau. Un cop cuit ho passarem pel "turmix" i després pel colador xinès. A l'últim moment hi afegirem un parell de cullerons de crema de llet, rectificarem de sal i pebre i ho deixarem coure uns minuts més. Caldrà anar remenant perquè no s'enganxi. A part servirem les puntes dels espàrrecs ofegades amb mantega i uns crostonets de pa fregit.

BON PROFIT!

LA RÀBIA, UNA MALATIA PERILLOSA I MORTAL

Les autoritats sanitàries de la Junta de Castella-La Manxa van informar el dia 5 de juny d'un cas confirmat de ràbia en un gos que havia estat abatut a trets després d'agredir 4 nens i un adult a la ciutat de Toledo. El gos, temps abans, procedia de Catalunya.

El gos positiu pertanyia a una parella que havia visitat recentment el Marroc. El gos hauria estat infectat al país nord-africà, des d'on va retornar a la península el passat 12 d'abril, després d'una estança de 4 mesos.

Des del moment de conèixer-se la procedència de l'animal, la Generalitat de Catalunya es troba investigant l'epidemiologia del cas, des del punt

de vista tant de sanitat animal com de prevenció per a les persones.

Com a conseqüència de les investigacions, el DAAM ha procedit al decomís de dos gossos que conviuen amb l'afectat i els ha confinat en observació, prèvia recollida de mostres, per a determinar si podrien estar afectats per la malaltia. Així mateix, s'està investigant ampliar la intervenció a altres animals que hagin pogut tenir contacte amb l'animal positiu.

Però en què consisteix la malaltia de la ràbia?

La **ràbia** és una **infecció** viral que es transmet a través de la saliva. Afecta a tots els mamífers, però els principals portadors són els **gossos**. La

La Xula, el Boni i el Lleó

causa un virus de la família *Rhabdoviridae*. Els únics llocs on es coneix que estigui totalment eradicada són Austràlia, les Illes Britàniques i l'Antàrtica.

A Espanya està eradicada, excepte Ceuta i Melilla on s'han trobat casos aïllats.

Pot esdevenir en **tres fases**.

Frase Prodròmica: El gos es torna nerviós, pateix ansietat, s'aïlla voluntàriament, té febre... La conducta de l'animal varia i es torna contrària a com ha estat fins aquells dies. Té una duració de dos a tres dies.

Fase Furiosa: No sempre apareix aquesta fase. Es caracteritza per l'agressivitat de l'animal cap a tot el que l'envolta. Pateixen al·lucinacions visuals i auditives i mosseguen a l'aire o a qualsevol altre animal o persona. Menguen coses estranyes com fusta, pedres, parets... Es troben totalment desorientats. Poden acabar tenint convulsions. Dura entre un i set dies.

Fase Paralítica: Tampoc no es presenta en tots els casos. Es coneix com *ràbia muda* o *ràbia paralítica*. Pot presentar-se després de qualsevol de les altres dues fases. Entre els seus símptomes, pateixen la paràlisi del cap i el coll. L'animal no pot engolir així que no deixa de salivar. La mandíbula inferior es paralitza, deixa la boca oberta i salivada. Eventualment, la paràlisi afecta el diafragma i mor per insuficiència respiratòria. Dura entre cinc i vuit dies.

D'acord amb l'existència d'aquest cas de ràbia el **DAAM dicta una Resolució** que té per objecte establir les àrees de restricció per focus de ràbia i les actuacions sanitàries que s'han de portar a terme en aquestes àrees.

RESOLUCIÓ AAM/1239/2013, d'11 de juny, per la qual s'estableixen les àrees de restricció motivades per un focus de ràbia detectat a Toledo i les mesures de contingència que s'han d'aplicar a aquestes àrees.

S'ordena la vacunació obligatòria en el termini de quinze dies, a partir de la data d'entrada en vigor d'aquesta Resolució, de gossos, gats i fures i altres animals de companyia sensibles a la ràbia a les àrees de restricció establertes a l'article 2.

Article 2

Àrees de restricció

1. Les àrees de restricció als efectes de la present Resolució són els municipis següents: **Montcada i Reixac, Piera, Porqueres i Banyoles.**
2. Les àrees de restricció podran ser modificades com a resultat d'investigacions epidemiològiques posteriors.

Article 3

Protocol de vacunació

Es vacunaran obligatòriament de ràbia tots els animals de més de 3 mesos d'edat.

Aquells animals que ja estiguin vacunats, però hagin transcorregut més de 6 mesos des de la data de la vacunació es revacunaran. La vacunació, la portaran a terme els veterinaris clínics i l'anotaran a la cartilla de l'animal i a la fitxa clínica.

Com queda dit la vacuna, de moment, només és obligatòria en les àrees esmentades.

Ben segur que la premsa es farà eco, també, de qualsevol altra mesura i que faran maneres d'arribar al públic en general. De moment cal estar tranquils perquè en la nostra zona tot queda com fins ara.

"La moral dels pobles i de les persones es mesura d'acord amb el tracte que donen als seus animals"
F. Nietzsche

VIOLETES ENTRE EL ROSTOLL

Jordi Manet

Sóc fill d'una interminable nissaga de dones que perderen.
Sóc fill de totes les dones que perderen la guerra,
totes les guerres,
també la petita lluita de l'existència quotidiana.
Sento en elles el llarg turment de la derrota,
de l'escarni,
de les nafres de la humiliació,
de la injustícia que els manllevà la pell soferta dels seus amants,
presos entre reixes als camps de concentració,
morts sota una pluja de plom i de metralla;
en qualsevol lloc que esdevingué,
en qualsevol racó de la història trista,
en qualsevol temps,
en qualsevol llàgrima.
Anys terribles de terres ermes i de salobre.
Caps rapat per dir més clar que havien perdut.
I els seus fills orfes.
I els seus pares que enfolliren per tantes morts,
per tantes misèries enmig del menyspreu dels que guanyaren,
dels que sempre guanyen perquè el seu destí és surar,
extreure plus-vàlues de l'infortuni i de la dissort dels altres,
romandre invictes,
sempre invictes.
Voldria parlar com ningú mai no ho ha fet.
Voldria parlar del meu orgull de descendent.
Aixecar un crit al cel per esberlar l'aire.
Dir el nom complet d'aquelles dones,
la narració exacta del seu perboc,
del seu silenci;
el testimoni indòmit del seu coratge,
exemple brau de l'esperança incerta en els guarets,
en el record deshabitat pels que marxaren,
en un camí sense sentit de vexacions,
de prematurs cadàvers,
de petites intencions de vida que no es compliren,
del desconsol dels naufrags que sobrevisqueren l'assassinat
entre les runes de la desgràcia i de la devastació.
Sóc el fill legítim de la derrota.
Sóc fill de totes les dones
que van haver de plorar el destí com un flagell,
com un punyal,
com una creu que mortifica.
Sóc aquí.

Canto la puresa límpida dels seus noms,
 l'esclat lluent del seu record que brilla
 damunt l'ombra sinistra dels que guanyaren,
 de la fosca nit dels vencedors.
 Aquells ulls dolços i tristos que canto avui.
 Aquelles mans que remenaren el fem entre la terra eixuta.
 Aquelles llàgrimes que s'escamparen
 per cavallons d'absència i de trasbals.
 Aquella reu que els seus braços enfonsaven en els bancals abandonats.
 Aquelles espigues,
 aquell pa negre,
 aquella pena estàtica com un bassal d'ombres,
 aquell cos jove sense amors,
 aquell rostre envellit,
 solcat d'asprors i de derrota.
 Sóc el fill legítim d'aquestes dones.
 Entre els burxancs del rostoll naixeran les violetes
 i en el pit l'orgull de la victòria que el temps dóna als cors senzills.
 Les meves mares.

MOTS ENCREUATS

Miquel A. Navarro

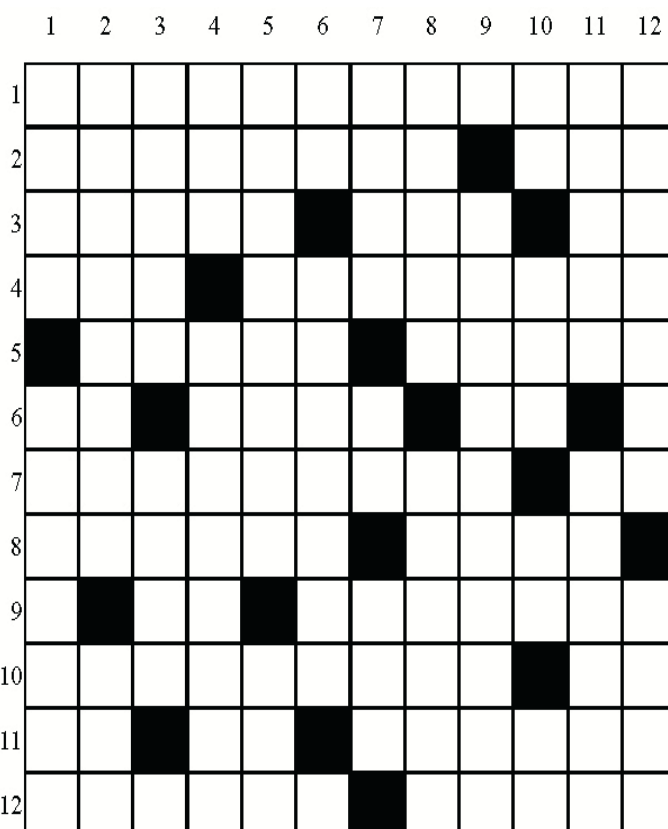
Solució pàgina 31

HORIZONTALS

1. Músic de cert instrument de vent. **2.** Salut, a reveure. Natural de Rússia. **3.** Ramon pintor, (1866-1932). Tres de romanes. Grup Popular. **4.** Ho és un gegant. Construeixi, fabriqui. **5.** En grec, "metge". Al revés, relacionat amb la droga. **6.** Partit Social. Torna a fer. Animal carnívor, úrsid. La rodona. **7.** Al revés, pirinenca. Transport Social. **8.** Al revés, batalla, lluita. Al revés, llista dels treballadors. **9.** La prima. Institut Escolar. Que pateix d'asma. **10.** Faries certa operació matemàtica. Amiga de caritat i esperança. **11.** Ecs. Per cridar algú. Conjunt d'eines per pescar. **12.** Corrent, habitual. Un parent del sis horitzontal tercera.

VERTICALS

1. Excrement, femta. Sofriren, reberen. **2.** Que viu a l'harem. Repetició d'un so. **3.** Sostrau, treu. Au sagrada egípcia. Acaba alguns infinitius. **4.** No vestida. Enviem, remetem. **5.** Poso serè, no altero. Expressió de coratge. **6.** Nota musical. Anar de ventre. Angle recte. **7.** Vall semi desèrtica. Ordre militar. Riu de la Segarra. **8.** Indica que hi ha sofre. Al revés, premi, aixafi. **9.** La primera. Bacteris resistents a la penicil·lina. **10.** Institut religiós. Consonants consecutives. Bisbe d'Urgell (1095-1122). Preposició. **11.** Al revés, endeví, endevinadora. Dividit en tres lòbuls o parts. **12.** Amb moltes espines. Privada de la vista.

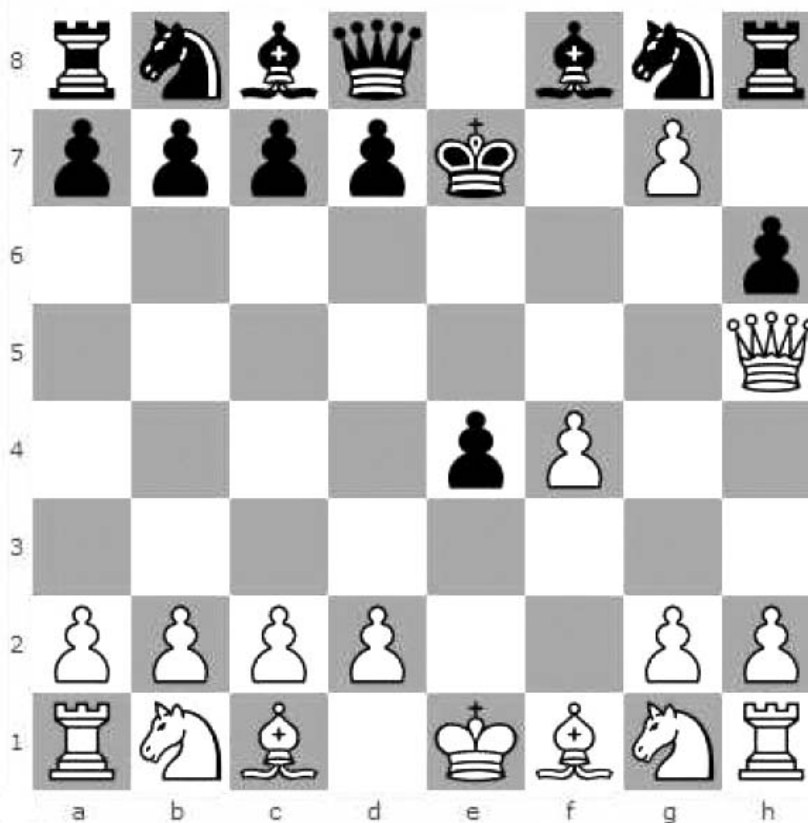
ENTRETENIMENTS

Solucions a la pàgina 31

PROBLEMA D'ESCACS

Albert Batiste

En aquesta situació tan extravagant les blanques tenen una combinació letal. Juguen blanques i guanyen en 2 jugades.

SOPA DE LLETRES

Busqueu 10 pobles del Segrià

I	Ñ	X	T	D	E	E	R	A	G	H	E
C	C	C	O	N	R	G	O	L	D	V	Ñ
B	L	I	R	J	I	T	R	A	E	A	S
O	U	D	R	P	A	E	S	M	T	Z	J
E	T	Q	E	I	U	L	D	U	J	Y	A
Ñ	O	C	F	G	G	O	P	S	N	K	U
R	N	Q	A	Q	L	C	Ñ	S	B	K	C
D	A	A	R	S	A	L	M	E	N	A	R
N	C	C	E	R	R	A	T	A	B	L	A
W	L	C	R	B	S	E	F	L	A	P	Z
W	A	D	A	A	L	P	I	C	A	T	Ñ
C	L	D	R	E	V	G	I	U	P	U	E

M. A Navarro i Lluís Gil

SUDOKU

			9		3		1	
5	6	8						
					7		2	
2						5		
1			5	3				4
			8		9	3		
		3	2			7		8
	4	6						3
				7	6			

IMATGES DE LA NEVADA DEL 23 DE FEBRER

FOTOS: Josep Mª Esteve i Josep Gallart

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament973 16 71 62
 Assistent social: dimecres alterns.....973 16 73 15
 Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9h
 Farmàcia.....973 16 72 04
 Veterinari de la Protectora Local:
 Jaume Armengol.....626869516

V3 Hospital Veterinari:.....639367888
 Metge.....973167291
 Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els festius
 tot el dia973 14 20 29 / 973 14 20 33
 Museu:973 16 71 62
 (Ajuntament, hores convingudes)

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

M O T S E N C R E U A T S

HORIZONTALS

1. CORNAMUSAIRE. 2. ADÉU-SIAU. RUS. 3. CASAS.
 DLM. GP. 4. ALT. EDIFIQUI. 5. IATRE. NARCO. 6. PS.
 REFÀ. OS. O. 7. PIRENAICA. TS. 8. COMBAT. ROLS.
 9. I. IE. ASMÀTIC. 10. RESTARIES. FE. 11. EC. EP.
 ORMEIG. 12. NORMAL. PANDA.

VERTICALS

1. CACA. PATIREN. 2. ODALISCA. ECO. 3. RESTA.
 IBIS. R. 4. NUA. TRAMETEM. 5. ASSERENO. APA. 6.
 MI. DEFECAR. L. 7. UADI. AR. SIÓ. 8. SULFO. PREMIS.
 9. A. MICOPLASMA. 10. IR. QRS. OT. EN. 11. AUGUR.
 TRÍFID. 12. ESPINÓS. CEGA.

S U D O K U

4	7	2	9	5	3	8	1	6
5	6	8	4	2	1	9	3	7
3	9	1	6	8	7	4	2	5
2	3	9	7	6	4	5	8	1
1	8	7	5	3	2	6	9	4
6	5	4	8	1	9	3	7	2
9	1	3	2	4	5	7	6	8
7	4	6	1	9	8	2	5	3
8	2	5	3	7	6	1	4	9

E S C A C S

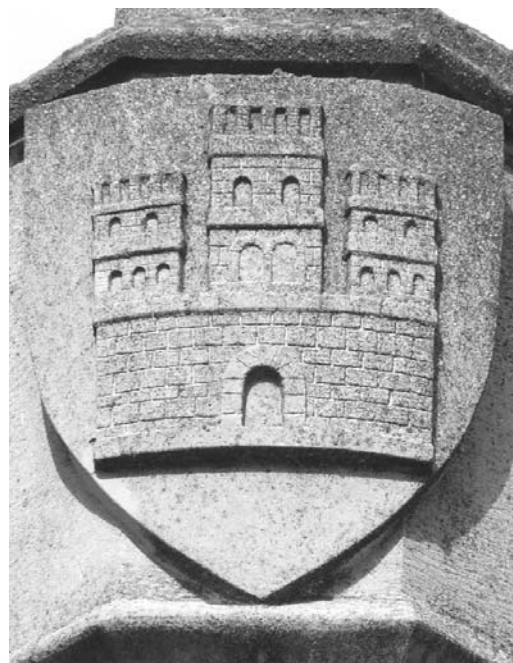
1. D e5+, Rf7
2. Gxh8=C++ (el peó de la columna g es transforma en cavall per fer el escac i mat)

SOPA DE LLETRES

Alamús, Albatàrrec, Alcanó, Alcoletge, Alfés, Alguaire,
 Almenar, Alpicat, Puigverd i Torrefarrera

E N I G M A

Sabeu on està aquest escut?

Solució a l'enigma del mes passat: A cal Salla .
 Carrer Castellidans, número 10. Es pot veure des
 del carrer Fossar Vell

DIUMENGE DE RAMS

TROBADA DE JUBILATS

CONFERENCIA MODEL ENERGÈTIC RENOVABLE

NEVADA DEL 23 DE FEBRER

IMATGES D'ACTUALITAT

JOCS INFANTILS

TALLER DE DIABLES

PARADA DE LLIBRES DE L'AMPA

INAUGURACIO DE L'ESCOLA DE MÚSICA

S
E
T
M
A
N
A

C
U
L
T
U
R
A

2
0
1
3